

НАРОД

Народ излази свакога дана по подне.
Штампарница се налази у улици бр. 6.
Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Коломбо бр. 6.

ПРЕ СТО ГОДИНА

ПОВОДОМ СТОГОДИШЊИЦЕ ВУКОВА РЕЧНИКА

Године 1818 штампарница у Бечу издала је први број речника. Речник је израдио Вук Караџић, који је био први српски језички реформатор. Речник је био први српски речник који је садржао и српски и латински ријечицама. Речник је био први српски речник који је садржао и српски и латински ријечицама. Речник је био први српски речник који је садржао и српски и латински ријечицама.

историјских и топографских података. Кад имамо на уму прилике, у којима је Вук живео и радио, средства с којима је располагао, онда нам његова марцијална личност изгледа куд и камо већа: личи на дива, пред којим нема препрека. Још онда, добро схваћајући јединство народно, изабрао је за књижевни језик источни и јужни говор штокавског наречја, јер тим наречјем говори највећи део, управо три четвртине нашега народа; оно је централно југословенско наречје. После стотину година ми видимо да десет милиона Југословена пишу оним језиком и по оним правилима, које нам је још Вук оставио; после сто година знамо да ни етнограф, ни фолклорист, ни топограф, говорећи о нашем народу, не могу мимоићи у томе Вука и његов речник; он је путовођа и требник сваком који се бави науком; после сто година осећамо, како је здрава и једра идеја, нешколованог и генијалног Подриња, прокрчила себи пут до наших дана, идеја коју из дана у дан документује добар број знаменитих имена, и пуно уметничких и научних дела и већих концепција. Кад све имамо на уму, онда тек потпуно можемо схватити значај Вукова речника.

Тога ради ово неколико речи нека изазову успомену на оно радљиво доба пре сто година, и подхране пијетет према генијалном Подрињу.

АМЕРИЧКЕ ТРУПЕ

Вашингтон. — Шеф америчког врховног штаба генерал Марк је изјавио, да се у Француској сада налази преко 1 милион и 200 хиљада америчких војника. Број заробљеника, које су Американци до сада забили, износи 18.800. Саме две америчке јединице заробиле су 5027 Заплењено је поред тога преко 100 мицраљеза.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Цирих. — »Франкфуртер Цајтунг« не гледа у ружичастим бојама будућност на западу. Непријатељ је — каже лист — тврдоглав и неће одустати од покушаја да окрене судбину овог рата у своју корист. Тешки задатци чекају Немце. Нико не сумња да ће ти задатци бити решени, али за то треба јаке воље и чврстог поуздање у своје снаге.

ЈОШ ЈЕДНО ПИСМО

Цирих. — Имамо још једно откриће о Карловој дипломатији. Њујоршки »Евенинг Пост« је објавио једно писмо, које је аустријски цар Карло упутио румунском краљу Фердинанду половином фебруара ово године. У том писму обраћа румунском краљу пажњу на опасности социјализма са истока за Аустро-угарску. Позивао је за то Фердинанда на зајед-

ничку борбу против анархије, у ком случају централне силе би га помогле да заштити свој фронт. Наговарао га је с тога да закључи мир. Цар је закључио речима: »Ово је време, кад владари морају бити уједињени!«

Ово је писмо послато у време, кад је са Румунијом било закључено примирје.

ИЗ РУСИЈЕ

Цирих. — Листови из Москве јављају, да Чехословаци напредују линијом Јекатеринбург-Чељабинск и да се трупе совјета повлаче у правцу Бранерскаја.

— Мобилизација радника је почела 4 јула.

— Према »Локалтанцајгеру« стање у Петрограду је веома критично. Смртни случајеви због гладне су бројнији и становништво од 2 милиона и 400 хиљада снало је на милион и 430 хиљада. Коњи падају по улицама услед оскудице у храни. За два сата на једној самој тачки вароши угинуло је 20. По целе дане не раздаје се хлеб. Колера се све више шири услед оскудице у лековима, лекарима и болничарима.

Штокхолм. — Руски листови јављају да је пре неколико дана држан у Москви конгрес професора и учитеља. Присутни су се изјаснили против бољшевичке владе, изјавивши такође, да је немогућа ма каква сарадња са народним комесаром. Против одлуке конгреса устаје званична »Известија« закључујући овим речима: »Учитељи и професори морају знати, да влада совјета у чијој су они служби има на расположењу сва-

средства, да их принуђава да поштују њена наређења.«

РАЗБОЈНИЦИ

Лондон. — Дописник »Тајмсов« јавља: Од 46 људи, који су сачињавали посаду француског пароброда »Лидиа«, торпиљараног западно од Сан Себастијана, само шесторица су се спасла на обали. Све остале од посаде, као и у случају »Лендоверн Кестла«, сумарен је побио, претуривши чамце. Преживели изјављују да је пароброд гореводан у шпанским територијалним водама.

У УКРАЈИНИ

Штокхолм. — Из Москве стижу појединости о општем штрајку, који је проглашен у Украјини на југоисточним и јужним жељезницама и на пругама Подолијама жељезничким, а 60.000 на јужним.

КАД НЕМАЧКА СУДИ

Цирих. — Делегати су разоружане. Административни органи, које је створила скупштина, смењени су. Немачке војне власти узели су у своје руке целу власт, наименовале су саветнике Немце који представљају тек 2 од сто целог становништва.

Немачки је језик, који 90 од сто народа не разуме, уведен у приватну кореспонденцију. Све слободе су укинуте. Чак и слобода мисли. Већи део естонских листова забрањен је. Политичке странке су изгубиле сваку слободу. Створено је мешовито националне трупе биле

ФЕЉТОН

ЖЕНА

— Само нешто врло важно, могло га је задржати, испуњавајући све једно, треба се придржати срдитом и казнити за вакашњење. Он није долазио... У његово срце почео је валати мир, које су дејчи звуци испуњивим начином спуштавали у жељезне ланце. Ако он у опште не дође, догодило се нешто чудно. Та он је рекао, да само смрт може задржати. У нестрпљивости она хтеде да га на врх степеница доведе. Једанпут се она чуше нечији корази. Он прислони ухо на врата. Не, корази су били теши, груби. Они се по-

пећ... Од кога? Она дође мало к себи и на прстима приђе к вратима. Довољно је отворити врата и та ће се привиђења расејати. Али су се дивље мисли спотикале у њеном уображењу: она ће отворити, а од једанпут ће упасти неко мрчан, страхан и исмејати је. На минут она изненада ослаби, осети да заслужује таку казну, и сва та љубав учинила јој се непотребном и преступном. Тешки корази уђуташе Луцише врата у нижем спрату. Задихавајући се, она се опусти на фотељ и није ни чула, како се успињао тај, кога је очекивала. Тек кад је шкљоцнула брава, она скочи и потрча на сусрет, тражећи заштиту и спокојство. — Ах, напакон! Али он се заштићивао од

њеног загрљаја, задржавајући њене жеље кретњом руке. — Смућена, она није ништа схватила. — Не, не, не додируј ме се! Његово је лице било бледо. Очи суве, успале. Он заклима главом, зајена и с напором проговори: — Разумеш ли, разумеш. Умро Коља. Она цикне. — Шта? Не! Твој син? Није могуће? Он се прислони к прозору и не скидајући капу и капе, покрије лице рукама и заплаче. — Не, не, не додируј ме се! Одлези. Ти имаш дете и можеш на њега пренети заразу. Али дубоки осећај сажалења, љубави и признања овлада њоме. — Теби је умрло дете, а

ишак си дошао да ме видиш и њежеш. Она је јецајући говорила: — Ти ниси могао да не дођеш! Зар ћу се ја после тога бојати, да те се додирнем? И она се сва припије к њему, љубећи му руке, лице очи, влажне од суза, које је она пила са самопожртвованим усхићењем, док обадвоје није обувела уобичајена, оштра, неукротљива жеља. II И сво, њено дете заболо од шарлаха. То је порази као муња. Чинило се, да су јој изненада вишћупали срце и бацили у расипрену жеравицу. И срце се надимало обухваћено којањем; она је била жива и осућена да гледа његове муке. Развратна љубавница, како је она са алобом визи-

лезничким мрежама рад је остављен. Штрајк има економски и политички карактер. На једном великом збору, жељезничари Подолије су изгласали резолуцију, у којој траже успостављење власти совјета у Украјини и повлачење аустро-немачких трупа. Министар комуникација је објавио наредбу у којој прети, да ће отпустити штрајкаче и да ће службу на жељезницама предати у руке немачке врховне команде, ако се штрајк настави. Али ова наредба није имала никаквог дејства. Одбор штрајкача изложио је на свим станицама проглас, којим позива штрајкаче, да истрају и наставе борбу без милости. Број штрајкача износи 300.000, од којих 100.000 на југоисточним мрежама жељезничким, а 60.000 на јужним.

нију. острва Езел и редове. Пресуда може само да погоди наша телеса. Ми ћемо наставити, као и на- ции претци, да плаћамо да- нак за слободу, уверени, да служимо слободној, уде- љеној и независној О- тавбини.

РУСКИ ЗАРОБЉЕНИЦИ

Лондон. — Руски заробљеници, који су из Немачке побегли у Холандију, имали су бити поново од холандских власти предани Немачкој, из разлога што између Немачке и Русије постоји мирно стање. Но услед предузетах корака руског посланства, сви је мера опозвана и руски заробљеници ће моћи поново изћи уочишта у Холандију.

КОЛЕРА У РУСИЈИ

Цирих. — Немачки листови примају из Хелсингфорса, да се у Петрограду образовало један одбор за диктаторском влади због сузбијања колере. За председника одбора је изабран студент медицине Првуган. Болшевичка влада је створила одбору кредит од 48 милиона рубаља. Према Волфовој Агенцији и Архангелску се разбољева дневно од колере 20 лица. У Саратову, у јужној Русији, 120 случајеви дневно.

ИЗ РАЈХСАТА

Цирих. — Нови аустријски премиер Хусарек не може ништа да уради. Чеси и Југословени остају у опозицији, а Пољаци ће видети докле ће нови министар моћи да пристане на њихове захтеве. Што се Немаца тиче, први њихов услов је, да Сајдлеров политички правци остану непромењени. Русија сузапретила да ће прећи у опструкцију ако падом Сајдлера радиће и обећање о административној подели Галиције, према томе евентуална помоћ Пољака, бацила би у опозицију 28 Русина. Хусареков задатак није прост. «Темније Рундшау» каже, да је требало да Сајдлера отпусти цар, а не да га отера парламенат. Одобравање са чешких клубова, — каже лист — којим је била поздрављена вест о Сајдлеровој оставци, догађају, да Чеси за себе признају славу што су оборили Сајдлера, и да јесу тражили такође као победу над царем, који узамашни оставку признаје, да не може изаћи без Чеха. И ово су све зове — додаје лист — велики успех немачких привредника.

БОРБА ЗА СЛОБОДУ

Париз. — Неколико официра и војника полског легиона у Аустрији, који су се обавили побунама против власти, добијају мара да побегну из земље, да би се борили против Немачке, сада су суђени од ваташких судова у Мармарош Сигету. Пољски кругови чине све могуће, да спасе живог свих јунака, али већи јунаци, којима је смрт пред очима, упутили су пољском клубу у Бечу ово писмо: «Наша лична судбина не сме да ослаби полске борбене

УГАВАН У НЕМАЧКОЈ

Цирих. — Према вестима из Берлина теће, да спасе живог свих јунака, али већи јунаци, којима је смрт пред очима, упутили су пољском клубу у Бечу ово писмо: «Наша лична судбина не сме да ослаби полске борбене

ве одвише претеравало убеђењем, да је то одлучна битка која ће довести до немачког мира. У берлинским владајућим круговима нарочито су забринутизбог политичких и војних последица, које ће настати услед ужасног поразва немачке војске на западу. По Берлину круже сензационални гласови о немачким губитцима, тако да је влада морала фалификавати комјаникеје, да би умирила јавно мњење.

НЕМЦИ И МИЉУКОВ

Цирих. — Волф потврђује, да се Миљукон налази у Кијеву и да је покушао да дође до зближења са Немачком. Према уреднику «Берлинер Тагеблате», Миљукон је пре четири недеље од прилике посетио немачког амбасадора Мума и изјавио, да би се он и његови пријатељи радо споравумели са Немачком, али да је за то потребна ревизија брест-литовског уговора о миру. За ревизију тога уговора изгледа да су сада и многи у Немачкој, али Тодер Волф упозорава, да Миљукон не ваља узимати озбиљно, пошто он припада оној категорији интелектуалних брбљиваца, који нису кадри за никакву акцију, како су већ доказали за време свог кратког владања. «Миљукон — наставља Волф — нема никога за собом, ни војника нити политизара. Већи део његових пријатеља прешао је у табор Споразума. Миљукон би могао доћи на власт једино помоћу Немачке. Но срећом на то нико и не мисли.

СА О П И Ш Т Е Њ А

ЧИТАЉА. — Доброволац Павле Ј. Ивић 2. хауб. бат. пошта 414. родом из Војке, Срем, јавља својим селацима, да је ван села.

ШТРАЈК

Отклоњена су узроци штрајка у фабрикама дувана у Солуау. Данас је отпочео рад.

ГРЧКА ОПЕРА

Вечерас «Нормас». Почетак у 9 и по часова.

БОЈЕ ЗА КИЈЕВ

Драгомир Тихић, учитељ из Брнице (ср. сокобански) да се јави капетану јпн. Милану Цветковићу, надзорништво в. путова бр. 2., пошта 222, има фотографију од куће.

Станислав Станојевић, болничар срп.-енгл. бол. бр. 1, моли сваког ко буде што знао о његовом асту Милану Антићу, бол. Тимоч. Дивиз. који је остао на Крфу болестан у болници још 1916 год.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНДУСКА КОМИНИКЕ

После снажног бомбардовања Немци су изнели наше нове положаје источно од ушћа Ле-Шато. Французи су одбили непријатељеве јурише и очували нетакнуту своју линију. На десној обали Урне жестока борба су биле северно-источно од Феран-Тарделова. Село Серен прелазило је из руке у руку и на крају су га Американци једва издржали од напада сауглеби. Велики број непријатељских пренада код Мезе-Сен-Жорж поточао од Мозидаса, у шума Ледретр, на десној обали Мезе и у Вегезина остали су без резултата. Французи су се овоје страхе изе шнли један пренад у немачке линије северно од Перт-Ле-Иран и довели заробљеника.

БИТКЕ АРТИЈЕРИЈСКА АКЦИЈА

Између Мондидијеа и Оазе један немачки испад северно од Антеја није успео. Авиатика. — 17 јула француско-енглески авиатичари су оборили 18 немачких авиоплана и запалили један балон. Авиатика. — 15 и 16 биле је авиатичких операција на бојном пољу Ђваево Ене и Марије. Француско-енглески авиоплани са бомбардовање бацили су 15 јула више од 20.000 кило бомба на кантончане у шуми Базош, у долини Авре и Вале, на железничке станице у Фаму, Лубану, Марреју, Базошу и на аеродроме у Мон-Нотр-Дам као и на друге објективне у истом пределу. У току 16 јула и следеће ноћи авиатичари су бацили 36.000 кило бомба. Онај који су поквари и експлозије у Фаму, Ленкуру и Базошу. Француске ескадриле за извиђање обориле су 13 немачких авиарата.

ње, али није то мишљење свако. У Немачкој има увек људи, којима интервенције нису изнад излашне. Тако «Франкфуртер Цајтунг» не дели, премт људима, а la Миљукон, мишљење «Берлинер Тагеблате».

Дневне Вести

ОПШТИНА БЕОГРАДСКА

Нађења је могућаост. Да се из државног буџета издаје месечна помоћ особљу Општине Београдске, пошто је кредит, којим је општина располагала, до сада, био исцрпљен.

БОЈЕ ЗА КИЈЕВ

За рошких 24 сата непријатељ је избацио на варош четири гранате, од којих једну са запаљивом течносту. Погинула једна жена. Рањено једно дете. Једна кућа оштећена и две изгореле.

ШТРАЈК

Отклоњена су узроци штрајка у фабрикама дувана у Солуау. Данас је отпочео рад.

ГРЧКА ОПЕРА

Вечерас «Нормас». Почетак у 9 и по часова.

БОЈЕ ЗА КИЈЕВ

Драгомир Тихић, учитељ из Брнице (ср. сокобански) да се јави капетану јпн. Милану Цветковићу, надзорништво в. путова бр. 2., пошта 222, има фотографију од куће.

Станислав Станојевић, болничар срп.-енгл. бол. бр. 1, моли сваког ко буде што знао о његовом асту Милану Антићу, бол. Тимоч. Дивиз. који је остао на Крфу болестан у болници још 1916 год.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Преко дана је немачка артиљерија била активна југо-западно од Албера, источно од Робека и на другим секторима.

АВИАТИКА

— Оборено је 15 немачки авиоплана, а 6 је пало ван контроле. Наших шест није се вратило. Преко ноћи је бачено 3.500 кило бомба.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Преко ноћи од 15 јула, у Валдаоне су наши авионци извршили пренад у један истакнутој непријатељској положај заробивши целу посаду. У долини Бренте у ноћи од 17 јула,

после жестоке разорне ватри, непријатељ је извршио јак напад на наше линије на Корноне (јужни обронци Сасо Росо).

Наша је пешадија једним снажним контра-нападом, после огорчене борбе прса у прса, потпуно одбила непријатеља, који је био принуђен да се повуче оставивши митраљезе и заробљеника. У току јучерањег дана авиатичари су бомбардовали непријатељске војне објекте. Оборено је 5 непријатељских авиоплана.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

ШТОКХОЛМ

— Укове новог немачког повлачења. «Еко де Парис» каже да улазак у борбу пет немачких резервних дивизија доказује да немачки команди полаже нарочиту пажњу терену, који је исто тако згодан за офанзиву као и за дефанзиву.

ПАРИЗ

— Јављају из Владивостока, да је цела сибирска влада у Владивостоку дала оставку.

ЦИРИХ

— Бивши египатски кедив отишао је у посете кајзеру Вилему. Немачки листови приписују овој посети политичку важност. Према «Локал Анцајгеру» кедив жели, да од Вилема сазна, да ли може рачунати на помоћ централних сила да поново дође за египатског кедива.

ЛОНДОН

— Први лорд адмиралитета сер Ђрих Гед је синоћ у доњем дому изјавио, да су савезници, уместо да успеју да сузарењске акције изгубе у тонажи, постигли у последњем тромесечју један просечни вишак од 100 хиљада тона жечтно.

ЦИРИХ

— Комитет за борбу против колере у Петрограду наредио је мобилизацију свих грађана од 18—40 година ради сузбијања заразе.

ЦИРИХ

— Трупе совјетске дефинитивно напустиле Орлеанург повениш сабом све предмете од вредности. Генерал Дутов објавио је Уралску владу.

БЕРН

— Једна вест из Аустроугарског извора каже, да ће Макензен замени Лудендорфа.

НЕМАЧКИ ЛИСТОВИ

изјављују, да ће скоро немачка врховна команда остати централно пруско надлештво, те неће више зависити од министарства, већ непосредно од пруског краља.

ПРЕСЕЉЕНА КЊИЖАРА

— Српска књижара М. Ристивојевић пресељена је до самог Серила француског улица паућа од Беле Куле ка Марсоном пољу, с десне стране бр. 6.